

VERSLAG van het STADSGESPREK Hoe “HOT” is Hilversum

op 22 juni 2021 in de grote zaal van het MCO, georganiseerd door het Dudok Architectuur Centrum. 28 deelnemers.

Inleiding

Patricia Alkhoven, directeur DAC en gespreksleider, leidt het Stadsgesprek in. Ze vertelt hoe jonge architecten op 18 juni bezig geweest zijn tijdens de Dag van de Jonge Ontwerper met het opnieuw inrichten van de Kerkbrink als voorbereiding op de verplaatsing van de bibliotheek naar de huidige winkelpanden daar: hoe moet de gevel eruit gaan zien, hoe wordt het plein een cultuur-en-mediaplein. Binnen de opdracht moest ook rekening gehouden worden met klimaat en architectuur, gebruik van materialen uit de regio.

Ook zijn er in de afgelopen periode diverse schoolprojecten geweest over de omgevingsvisie en zijn temperatuurmetingen gedaan en is een warmtekaart uitgewerkt.

Op 19 juni was het de Dag van de Architectuur met aandacht voor hittestress, wateroverlast, aandacht voor de leefomgeving, thema's die goed aansluiten bij het thema van deze avond: Hoe “HOT” is Hilversum? Op de website van het DAC zijn gesprekken met 7 architecten te horen, waarin zij hun visie op onze Hilversumse leefomgeving toelichten.

Vervolgens vraagt ze de 5 panelleden om zich voor te stellen en een boodschap voor Hilversum af te geven.

Panelleden en hun boodschap

Jaap Hoogendoorn (renovatie-bouwbedrijf van Ancum-Hoogendoorn) vertelt over de renovatie van de Edisonbuurt, hoe bij de huidige renovatie met respect voor de oorspronkelijke opzet gewerkt is. In de vorige renovatie van 2003 was daar minder aandacht voor. Ook in de Bloemenbuurt Zuid is gerenoveerd en verduurzaamd naar energielabel A. Ook hier is het bewaren van het erfgoed sterk benadrukt.

Zijn boodschap is GEEF HILVERSUM MEER LEVEN. Hij pleit voor het renoveren van de “rotte kiezen” in Hilversum, voor het bewoonbaar maken van de ruimten boven de winkels, voor het laten vervallen van de parkeereis om meer woningbouw mogelijk te maken.

Mo Smit (TU Delft, Bouwtuin), woont sinds 3 jaar in Hilversum. Ze werkt als docent en onderzoeker aan de TU Delft en is initiator van Bouwtuin, een proeftuin in Hilversum voor (ver)bouw van en met duurzame bouwmaterialen. Haar boodschap is PUBLIEKE RUIJTE VOOR HET EXPERIMENT. Klimaatverandering en grondstoffenschaarste zijn een creatieve kans voor de gemeente, bewoners, ondernemers, ontwerpers/kunstenaars en anderen om voor de langere termijn samen op te trekken in het beter, groener en mooier maken van tuinstad Hilversum. Ze laat een voorbeeld zien, een experiment hoe riet uit onze eigen omgeving verwerkt wordt tot gevel-elementen.

Joost Bennekers (123Duurzaam.nl) is werkzaam als projectcoördinator voor duurzaamheidsprojecten, vaak in samenwerking met ondernemers. Zijn boodschap is AAN DE SLAG. Daarbij is het belangrijk voldoende vooruit te kijken, hoe ziet Hilversum er over 25 jaar uit, waar staan we nu en hoe maken we gebruik van het juiste moment om duurzame aanpassingen door te voeren en haalbaar te maken. Zoek het juiste moment, zorg dat je kleine successen behaalt en werk samen om tot integrale aanpassingen te komen, die we echt willen.

Jeroen Pool (Hilversumse Energie Transitie HET) nodigt Hilversum uit meer energie te steken in duurzame oplossingen zoals warmtepompen, deelauto's, huisisolatie, een zonneparkeerplaats boven op het Ambrosiushof, zonneprojecten in en om het Raadhuis en MCO. Zijn boodschap is NO TIME TO LOSE.

Bart Heller heeft Klimaat en Energie, Natuur en Groen, Wonen in zijn wethouders portefeuille. Hij kent Hilversum uit zijn jeugd en is al eerder een periode wethouder geweest. Hij licht toe hoe de enorme diversiteit van mensen en hun belangen tot politieke keuzes moet leiden. In het huidige beleid worden meer eisen gesteld aan de publieke ruimte. De gemeente wil om de biodiversiteit vergroten met een inclusief natuurbeleid. Er is inspraak nodig bij de Omgevingsvisie, klimaatadaptatie, de kwaliteit van ons wonen, hoe veel en hoe hoog willen we bouwen, waar willen we naar toe en hoe geven we dat vorm? Zijn boodschap is LAAT JE STEM HOREN.

Discussie met het panel en de mensen in de zaal aan de hand van stellingen

Er wordt gediscussieerd over het opzetten van een stappenplan, de aandacht voor het landschap zou beter in beeld moeten komen, langere planning tot 2050, geen standaardplan, hoe kunnen we 22000 woningen verduurzamen, zoek steun bij de bedrijven om ook regionale kennis te bundelen en ondernemers de kans te geven om hiermee aan de slag te gaan. De gemeente zou wat meer moeten doorpakken. Lastig zijn de vaak verschillende belangen van de betrokken partijen of personen.

Bouwen aan de Tuinstad vraagt om gesprek met de wijken en ook de wijken kunnen elkaar inspireren. Zo kan een integrale en holistische aanpak ontwikkeld worden. De burgers kunnen gaan meedenken en bijdragen aan de waarde voor hun woonomgeving met een mix van aandacht voor duurzaamheid en trots op hun woonomgeving.

Voor de verdere discussie nemen we de stellingen als uitgangspunt.

Stelling 1: Water en groen

Er is momenteel te weinig groen en water om hittestress van de stad op te vangen. Als burgers meer meewerken om versterking tegen te gaan bv door tegels te lichten en te vervangen door groen, groene daken en gevels te realiseren lossen we al een deel van het hittestress en wateroverlastprobleem op en zorgen we tegelijkertijd voor een aangename woonomgeving. De panelleden starten en benoemen de dilemma's:

- hoe raken de bewoners betrokken,
- zoek ook naar de technische oplossingen, zo zorgen deelauto's voor minder versterking, dat kan weer straatruimte opleveren, hoe sla je warmte op, infiltreren van regenwater levert vele mogelijkheden voor het landschap,
- er is strijd om de openbare ruimte, waarbij keuzes gemaakt moeten worden en draagvlak gevonden.

Dan wordt de discussie wat praktischer als een van de deelnemers vraagt: waar kunnen ouders met jonge kinderen wat verkoeling vinden in de versterkte woonwijken en kleine of geen achtertuinen? Waar zijn de pootje-baden-plekken met een paar bomen met wat schaduw ernaast? Moet iedereen dan toch maar een zwembadje met veel water in de kleine achtertuin zetten?

Stelling 2: Circulariteit, bouwmaterialen en energie

Hilversum zou een voorbeeldstad moeten worden in CO₂- en energie neutraal bouwen met bijvoorbeeld zoveel mogelijk lokale bouwmaterialen.

Doordat Dudok van 1915 tot 1954 werkzaam was als stadsarchitect was er ruimte om een visie uit te zetten en is Hilversum ontwikkeld tot een Tuinstad. Nu is het beleid meer versnipperd. In de wijken kunnen we energie opwekken en lokaal opslaan. De elektriciteitswet is daar nog niet op aangepast. Met een soort energiehuishoudboekje kun je de mogelijkheden in de wijken onderzoeken. HET wil graag energie-avonden in de wijken organiseren, thuis voor kleinere groepen wijkbewoners om de mogelijkheden te onderzoeken en bespreken. Tegelijkertijd blijkt

dat mensen dit nog niet als een gezamenlijk thema herkennen, ze worden ouder, spreken elkaar daar niet over, ik ga niet investeren, het zal mijn tijd wel uitduren.

De wateroverlast bij de Beatrixtunnel wordt ook aangekaart. De wethouder licht toe dat Hilversum ontstaan is op een heuvellandschap met water op het laagste punt, bij de Groest en de Beatrixtunnel.

De individuele bewoner heeft weinig zicht op een integrale aanpak, grote projecten zijn voor de bewoners slecht te volgen, hoe kan dit verbeteren? Via een buurtapp of een loket duurzaam (ver)bouwen?

We kunnen op zoek gaan naar natuurlijke materialen uit eigen omgeving. Initiatieven als regenwateropvang, wormenhotels etc zijn nog te onbekend en weinig toegepast. De energicoach van de Gemeente kan bv drempels verlagen, initiatieven bekendheid geven en mensen motiveren.

Is er sprake van verdichting in het centrum en verlies van de groene omgeving? De wethouder spreekt dit tegen. Ook wijk 1221 vergroent, het Oosterplein en Stationsplein worden groener. Hij pleit ervoor om samen in gesprek te blijven om de kwaliteit te bewaken.

De tijd was te beperkt om de andere stellingen te bespreken. Patricia sluit het stadsgesprek af met dank voor uw aandacht en input! Dit Stadsgesprek heeft meer vragen dan antwoorden opgeleverd, maar geeft wel enkele richtingen aan waar we in Hilversum met elkaar over moeten blijven spreken. Duidelijk is wel dat we Hilversum als Tuinstad met veel groen een warm hart toedragen. We willen graag verder met de gemeente en bewoners om mooie oplossingen te vinden met respect voor ons erfgoed en het klimaat.

Laat uw reacties horen via info@dudokarchitectuurcentrum.nl